

Opinia do ustawy o zmianie ustawy – Prawo lotnicze

Uchwalona przez Sejm w dniu 17 czerwca br. ustawa ma na celu wdrożenie czterech dyrektyw Wspólnot Europejskich regulujących zgłaszanie zdarzeń lotniczych, organizacji czasu pracy personelu pokładowego, organizacji czasu pracy oraz dotyczącej zasad i procedur w odniesieniu do ograniczeń poziomu hałasu w portach lotniczych Wspólnoty.

Ustawa określa zasady powoływania i odwoływania członków Komisji Badania Wypadków Lotniczych, zasady nawiązywania i rozwiązywania stosunków pracy z członkami Komisji oraz przepisy szczególne dotyczące czasu pracy członków Komisji.

Ustawa znosi radę koordynacyjną w portach lotniczych w których wprowadzono koordynacje lotów. Zgodnie z nowymi przepisami koordynatora będzie powoływał i odwoływał Prezes Urzędu Lotnictwa Cywilnego. Kwalifikacje wymagane wobec osób pełniących funkcje koordynacyjne będą określały przepisy ustawy, a nie aktów wykonawczych. Również ustawa będzie określała zasady ponoszenia kosztów funkcjonowania koordynatora. W portach lotniczych, w których wprowadzono organizację rozkładów lotów powoływani będą organizatorzy rozkładów lotu, do których będzie się stosowało odpowiednie przepisy dotyczące koordynatora.

Zamianie uległy również przepisy dotyczące wypadków i incydentów lotniczych: uszczegółowiono definicje wypadku lotniczego, rozszerzono krąg podmiotów zobowiązanych do badania "zwykłych" incydentów lotniczych oraz postępowanie w ramach obowiązkowego systemu zgłaszania zaistniałych zdarzeń.

Ważnym elementem ustawy jest także dodanie działu - Ochrona praw pasażerów. Przepisy te mają zapewnić realizację rozporządzenia nr 261/2004/WE z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład lub dużego opóźnienia lotów. Zgodnie z przepisami w Urzędzie Lotnictwa Cywilnego będzie powołana komórka organizacyjna – Komisja Ochrony Praw Pasażerów. Przepisy regulują zagadnienie dokumentowania skarg pasażerów oraz wysokość kar jakie można nałożyć na przewoźnika za naruszenia praw pasażerów.

Uwagi do ustawy:

- 1) Wydaje się że przyjęte w ustawie zasady wyznaczania członków Komisji Badania Wypadków Lotniczych wymagają doprecyzowania i uściślenia. Po pierwsze należy zrezygnować z nie do końca sprecyzowanego sposobu wyłaniania członków Komisji przez ich "wyznaczanie i cofanie wyznaczania" i należy powrócić do stosowanego i jasnego "powołania i odwołania" członka Komisji. Należy przy tym odróżnić powołanie jako podstawę nawiązania stosunku pracy od powołania jako wyłącznie aktu inwestytury na określoną funkcję. Jeżeli przepisy ustawy wiążą z powołaniem na określone stanowisko jednoczesne nawiązanie stosunku pracy z osobą powołaną, powstaje stosunek pracy na podstawie powołania.

Tak więc ust. 4 w art. 17 powinien mieć następujące brzmienie:

- **w art. 1 w okt 1, w art. 17 ust. 4 otrzymuje brzmienie:**

"4. Z dniem powołania do Komisji z członkiem Komisji zawiera się umowę o pracę"

oraz konsekwencje:

- **w ust. 5-6 wyraz "wyznacza" zastępuje się wyrazem "powołuje";**
- **w ust. 8 wyrazy "cofnąć wyznaczenie" zastępuje się wyrazem "odwołać";**
- **w ust. 9 wyrazy "Cofnięcie wyznaczenia" zastępuje się wyrazami "Odwołanie";**

- 2) Nie można wiązać wygaśnięcia członkostwa w Komisji z powodu niespełniania warunków jakie powinien spełniać członek Komisji, ponieważ niespełnianie tych warunków powinno być stwierdzone przez organ powołujący – ministra właściwego do spraw transportu. Wydaje się też zbędne podkreślanie, iż z chwila śmierci wygasa członkostwo w Komisji i a już niedopuszczalne jest uznawanie takiego wygaśnięcia za równoznaczne z rozwiązaniem stosunku pracy bez wypowiedzenia. W chwili śmierci stosunek pracy po prostu wygasa.

Ust. 11 i 12 mogłyby otrzymać następujące brzmienie:

- **w art. 1, w art. 17:**

a) ust. 11 otrzymuje brzmienie:

„11. Minister właściwy do spraw transportu odwołuje członka Komisji, który nie spełnia wymagań określonych w ust. 10 oraz w przypadku rezygnacji z członkostwa w Komisji. Odwołanie to jest równoznaczne z rozwiązaniem umowy o pracę bez wypowiedzenia.”,

b) skreśla się ust. 12;

3) poprawka porządkowa:

w art. 1 w pkt 7 po wyrazach "art. 67b" skreśla się wyrazy "ust. 1";

4) w art. 134 w ust. 2 należy doprecyzować pojęcie „osoby odbywającej lot bez pozwolenia” – czy dotyczy to użytkownika samoloty, pasażera bez biletu itd.,

5) poprawka porządkowa:

- **w art. 1 w pkt 14, w art. 135:**

a) w ust. 3 w zdaniu wstępnym po wyrazie "incydenty" dodaje się wyraz "lotnicze",

b) w ust. 7 po wyrazie "wypadku" dodaje się wyraz "lotniczego",

c) w ust. 10 po wyrazie "wypadkowi" dodaje się wyraz "lotniczemu";

6) art. 135 w ust. 2 w zdaniu drugim postanowiono, iż inne incydenty lotnicze są badane przez odpowiednio przez użytkownika statku powietrznego lub państwowy organ zarządzania ruchem lotniczym lub zarządzającego lotniskiem. W dotychczasowym stanie prawnym badania takie podejmował zawsze użytkownik statku powietrznego. Należy wskazać kryteria powodujące, że ten a nie inny podmiot zajmie się badaniami. Mimo, że dzisiejsze przepisy także nie przewidują szczególnych kompetencji dla Komisji wydaje się niezbędne skonkretyzowanie formy nadzoru Komisji nad podmiotami zobowiązanymi do samodzielnych badań. Podmioty te nie są w zależności hierarchicznej od Komisji i brak takich instrumentów może powodować, iż kompetencja Komisji będzie iluzoryczna.

7) art. 135 w ust. 9 Komisja po analizie raportu końcowego dotyczącego badania incydentu lotniczego, które przeprowadził użytkownik statku powietrznego podejmuje "stosowną uchwałę". Należy sprecyzować co ma być przedmiotem uchwały Komisji akceptacja raportu, odrzucenie, wydanie zaleceń?

8) w art. 135a ust. 1 pkt 3 wskazana w tym przepisie osobą podpisującą świadectwa zdatności do lotów jest Prezes ULC, który te świadectwa wydaje. Należy albo wskazać Prezesa ULC lub doprecyzować, iż wskazaną osobą jest osoba przeprowadzająca badania poprzedzające wydanie świadectwa.

9) w art. 135a w ust. 4 należy zrezygnować z pojęcia "represjonować pracownika" i zastąpić go funkcjonującym w stosunkach pracy pojęciem "dyskryminować":

- **w art. 1 w pkt 15, w art. 135a wyraz "represjonować" zastępuje się wyrazem "dyskryminować";**

10) w art. 135b w ust. 1 określa zawartość komputerowej bazy danych. O zawartości bazy danych świadczy również przepis który określa co nie powinno się w niej znaleźć i w związku z tym należy dodać zdanie drugie z ust. 3. Poza tym należy pisać o "bazie danych", a nie o "komputerowej bazie danych", ponieważ o tym przesądził już art. 21 ust. 2 pkt 15 ustawy:

- **w art. 1 w pkt 15, w art. 135b:**

a) **w ust. 1 skreśla się wyraz "komputerowej" oraz dodaje się zdanie drugie w brzmieniu: "W bazie danych nie rejestruje się nazwisk ani adresów osób."**,

b) **w ust. 3 skreśla się zdanie drugie;**

11) w art. 135b w ust. 2 w zdaniu drugim należy doprecyzować, iż korzystać z bazy danych mogą "właściwe organy państw członkowskich":

- **"w art. 1 w pkt 15, w art. 135b w ust. 2 wyrazy "państwa członkowskie" zastępuje się wyrazami "właściwe organy państw członkowskich";**

12) o informacjach stanowi wyłącznie przepis określający zawartość bazy danych, wobec tego w art. 135b w ust. 4 należy odwołać się jedynie do ust. 1:

- **"w art. 1 w pkt 15, w art. 135b w ust. 4 wyrazy "w ust. 1-3" zastępuje się wyrazami "w ust. 1";**

13) w art. 134 oraz w art. 138 zanikła kompetencja Komisji do wydawania zaleceń dla zapobiegania wypadkom i incydentom w przyszłości. Jednocześnie pozostawiono obowiązek brania tych zaleceń pod uwagę przez Prezesa ULC (art. 21 ust. 2 pkt 18) oraz w treści upoważnienia do wydania aktu wykonawczego (art. 139). Należy więc albo uzupełnić uprawnienia Komisji o wydawanie zaleceń albo je skreślić w wymienionych wyżej przepisach.

14) W art. 3 ustawa posługuje się niedopuszczalną i niezgodną z Konstytucją formułą uprawniająca do nowelizacji aktów wykonawczych już po uchyleniu ich upoważnień. W celu zachowania poprawności należy dodać przepis upoważniający do nowelizacji, który jest sformułowany zgodnie z art. 92 Konstytucji. W tym celu można też posłużyć się wzorem zaproponowanym do Komentarza do zasad Techniki prawodawczej:

- **w art. 3 w ust. 1 skreśla się wyrazy ", oraz mogą być zmieniane" i dodaje się ust. 1a w brzmieniu:**

"1a. Zachowane w mocy przepisy wykonawcze, o których mowa w ust. 1, mogą być zmieniane przez ministra właściwego do spraw transportu, w

drodze rozporządzenia, w granicach określonych w art. ... ustawy, o której mowa w art. 1, w jego dotychczasowym brzmieniu."

15) poprawka porządkowa:

- **w art. 3:**

a) **w ust. 2 po wyrazie "Komisja" dodaje się wyrazy "Badania Wypadków Lotniczych";**

b) **w ust. 3 po wyrazach "Prezes Urzędu" dodaje się wyrazy "Lotnictwa Cywilnego" oraz po wyrazie "Komisja" dodaje się wyrazy "Badania Wypadków Lotniczych";**

Opr. A. Niemczewski